

COMITETUL DE MONITORIZARE AL PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL

**Proces verbal al ședinței Comitetului de Monitorizare al
Programului Operațional Regional 2007 – 2013
Data ședinței 14 – 15 mai 2009**

Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CMPOR) s-a întrunit, în perioada **14 – 15 mai 2009, la Poiana Brașov**, în ședință ordinară, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 765/ 2007.

Ședința a fost prezidată de președintele CMPOR, **Vasile BLAGA, ministrul dezvoltării regionale și locuinței**.

La această reuniune au participat membrii CMPOR (reprezentanți ai Guvernului, la nivel de secretar de stat și ai Regiunilor de Dezvoltare, la nivel de președinți de Consiliu Județean, desemnați prin hotărâre a Consiliilor pentru Dezvoltare Regională (CDR), reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Locuinței, reprezentanți desemnați prin hotărâre CDR, la nivelul regiunii, din mediul de afaceri, mediul academic, societatea civilă, ai altor ministere și instituții centrale, ai celor 8 Agenții de Dezvoltare Regională, precum și reprezentanți ai Comisiei Europene, în calitate de observatori, conform anexei atașate (**lista de prezență**).

Ordinea de zi a ședinței, votată în unanimitate de membrii CMPOR, a fost următoarea:

14 Mai 2009

1. Cuvânt introductiv
2. Aprobarea procesului verbal al ședinței CMPOR din 27 octombrie 2008
3. Stadiul implementării Programului Operațional Regional și măsuri întreprinse pentru accelerarea implementării POR
4. Perspective financiare ale Programului Operațional Regional și aspecte calitative desprinse din implementarea POR
5. Prezentarea și analiza Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional
6. Aprobarea Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional
7. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Nord - Est – Prezentare Organism Intermediar ADR Nord – Est

8. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Sud - Est –
Prezentare Organism Intermediar ADR Sud - Est
9. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Sud -
Muntenia – Prezentare Organism Intermediar ADR Sud - Muntenia
10. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Sud - Vest
Oltenia – Prezentare Organism Intermediar ADR Sud - Vest Oltenia
11. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Vest -
Prezentare Organism Intermediar ADR Vest
12. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Nord - Vest
– Prezentare Organism Intermediar ADR Nord - Vest
13. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Centru –
Prezentare Organism Intermediar ADR Centru
14. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea București -
Ilfov – Prezentare Organism Intermediar ADR București - Ilfov

15 Mai 2009

1. Informare privind documentele supuse aprobării membrilor CMPOR prin
procedură scrisă
2. Axa Prioritară - 1 a POR: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - Poli de
creștere urbană - Domeniul major de intervenție: Planuri integrate de dezvoltare
 - Informare privind ajustarea textului
 - Prezentarea stadiul implementării
 - Aprobarea criteriilor revizuite ale Axei prioritare - 1 a POR: Sprijinirea
dezvoltării durabile a orașelor - poli de creștere urbană;
3. Aprobarea criteriilor revizuite de selecție a proiectelor finanțabile prin Programul
Operațional Regional pentru Axa Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii
sociale - Domeniul major de intervenție: 3.4: Reabilitarea/ modernizarea/
dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare
și a infrastructurii pentru formare profesională continuă
4. Informare privind revizuirea indicatorilor Programului Operațional Regional
5. Informare privind implementarea Planului Anual de Evaluare a POR
6. Stadiul activităților desfășurate conform Planului de Comunicare al Programului
Operațional Regional – prezentare Autoritatea de Management a POR
7. Stabilirea datei următoarei ședințe a CM POR; Diverse

14 Mai 2009

1. Deschiderea ședinței de către președintele CMPOR

În cuvântul de deschidere, **președintele Comitetului de Monitorizare al POR, dl. Vasile BLAGA, ministrul dezvoltării regionale și locuinței** a salutat prezența la ședință a reprezentanților Comisiei Europene, dl. Anastassios Bougas și dna. Aura Răducu și a menționat că prin CM POR se asigură un management eficient pentru implementarea Programului Operațional Regional, în condiții de deplină transparență.

DI. Anastassios Bougas, reprezentantul Comisiei Europene (CE), Direcția Generală Dezvoltare Regională (DG Regio), a mulțumit domnului ministru pentru organizarea reuniunii Comitetului de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CM POR), pentru ospitalitate, dar și pentru implicarea domniei sale în implementarea POR. Totodată, a asigurat autoritățile române de sprijinul Comisiei Europene și a mulțumit pentru eforturile depuse în implementarea acestui program.

Reprezentantul CE a ținut să reamintească celor prezenți că, atunci când POR a fost elaborat, economia României înregistra o rată de creștere de peste 8%, iar valoarea investițiilor străine directe se ridică la 8 - 9 miliarde Euro. S-a adresat autorităților locale cu rugămintea de a înțelege că asigurarea unui management eficient și corect pentru gestionarea acestui program este esențială în noul context economic mondial. Începerea implementării efective a acestui program, precum și tipul de activități, măsuri și priorități care se finanțează prin intermediul acestuia reprezintă un ajutor nu numai în ceea ce privește absorbția fondurilor comunitare, dar foarte important, în diminuarea efectelor crizei mondiale economice și financiare în România. De asemenea, a accentuat asupra faptului că implementarea axei prioritare dedicate poliilor de creștere poate deveni o nouă abordare în politica regională a României.

DI. Bougas a apreciat mobilizarea autorităților locale pentru implementarea acestui program ca fiind excepțională și și-a exprimat dorința ca ritmul de implementare să fie la fel de susținut și în continuare. Totodată a apreciat rolul beneficiarilor finali, precizând că procesul de implementare al POR mai poate fi simplificat, dar este important ca toți actorii implicați în acest proces să respecte procedurile de achiziții și să asigure un management corect și eficient, întrucât instituțiile europene urmăresc capacitatea de absorbție și modul în care sunt utilizate fondurile europene.

De asemenea, reprezentantul european a precizat că POR a primit sub formă de avans cca. 335 milioane Euro; și-a exprimat speranța că anul acesta cererile de rambursare vor depăși această sumă, ceea ce înseamnă o adevărată provocare, pentru care Comisia va acorda tot sprijinul.

2. Aprobarea procesului verbal al ședinței CMPOR din 27 octombrie 2008

Președintele CMPOR a supus aprobării procesul verbal al ședinței CMPOR din data de 27 octombrie 2008. **Procesul verbal al ședinței CMPOR din data de 27 octombrie 2008 a fost aprobat în unanimitate.**

3. Stadiul implementării Programului Operațional Regional - Prezentare

DI. Vasile Blaga, ministrul dezvoltării regionale și locuinței a făcut o scurtă și sintetică prezentare a stadiului implementării POR pînă la data de 8 mai 2009: au fost semnate 292 de contracte în valoare de 766 mil Euro, reprezentând 18% din fondurile alocate POR. În 2009, gradul de contractare este în creștere (259 contracte au fost semnate în primele patru luni 2009), iar perioada de evaluare s-a redus. Valoarea plăților efective pe 2009 pentru POR este de 46 de milioane Euro, din care 40 mil. Euro reprezintă prefinanțare.

De asemenea, a precizat că Guvernul acordă o atenție deosebită absorbției fondurilor europene, analizând stadiul proiectelor depuse pe toate programele operaționale în cadrul Comitetului Interministerial pentru Gestionarea Fondurilor Europene, prezidat de primul ministru și organizat săptămânal.

DI. ministru Vasile Blaga a atras atenția asupra faptului că după semnarea contractului, beneficiarul este principalul responsabil pentru gestionarea proiectelor. În sprijinul autorităților publice locale (APL) care au semnat contracte pentru finanțare din POR, MDRL a trimis o notă prin care solicită APL, care au posibilitatea din punct de vedere financiar, să elaboreze documentele de licitație pentru lucrări.

De asemenea, dl. ministru a precizat că procedurile de achiziții publice pentru contractele de lucrări au avut întârzieri semnificative. Astfel, din 69 de proiecte de infrastructură contractate, numai 4 au încheiat contracte de lucrări. Fără aceste contracte de lucrări nu sunt întrunite condițiile de asigurare a autorizării fondurilor structurale. MDRL asigură 20% prefinanțare numai pentru aceste contracte de lucrări. Măsurile de simplificare a legislației nu suplinesc responsabilitățile din contractul de finanțare asumate de către beneficiari, respectiv asigurarea resurselor umane și financiare necesare derulării proiectelor de achiziții publice și contractare.

Un alt aspect detaliat de domnul ministru a fost gradul de utilizare a fondurilor europene din POR la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Se remarcă diferențe mari între regiuni privind gradul de utilizare a fondurilor structurale pe domenii majore de intervenție din POR. Astfel, Regiunile Sud Muntenia și București Ilfov au deficiențe majore în atragerea fondurilor din POR.

Urmare a acestei situații, Comitetul de Monitorizare a POR din toamnă, ar putea propune realocări de fonduri între regiuni, în funcție de recomandările Raportului de evaluare intermediară POR, a gradului de absorbție pe domenii majore de intervenție (DMI) și pe regiuni.

Totodată, dl. ministru a apreciat înființarea Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară și a încurajat Autoritatea de Management POR și Agențiile de Dezvoltare Regională să sprijine beneficiarii în elaborarea de planuri de investiții cât mai realiste, astfel încât proiectele să fie corelate și prioritizate în funcție de resursele bugetelor locale și fondurile nerambursabile de la UE.

Având în vedere că fondurile alocate axei 2 privind infrastructura de transport au fost contractate, dl. ministru a propus autorităților publice locale să pregătească proiecte pentru celelalte axe prioritare ale POR, întrucât ministerul nu este adeptul realocării de fonduri pentru această axă. În paralel, Guvernul României desfășoară alte proiecte pentru modernizarea și reabilitarea de drumuri județene (Hotărârea nr. 577, Ordonanța nr. 7, Program Național „10000 km de drumuri județene”). Totodată, în toamnă, vor fi redistribuite între regiuni fondurile necheltuite.

DI. Gabriel Friptu, director general AMPOR a prezentat stadiul implementării Programului Operațional Regional pe axe și domenii de intervenție, evoluția depunerii de proiecte, valoarea totală a proiectelor și stadiul contractării. Nu au fost depuse proiecte pentru axa prioritară 1 privind dezvoltarea urbană, dar această situație nu produce efecte din punct de vedere practic. Pentru domeniul de intervenție 4.2 privind reabilitarea siturilor industriale s-a realizat o evaluare ad-hoc în vederea identificării cauzelor pentru care nu s-au depus proiecte.

Pentru axa prioritară 2 privind infrastructura de transport valoarea totală a proiectelor depuse și finanțabile depășește cu 80% valoarea alocată pe regiuni, ceea ce a determinat suspendarea depunerii de proiecte în regiunile Nord - Est, Sud - Est, Sud, Sud - Vest și Nord - Vest. În Regiunea Centru se desfășoară procedura de suspendare începând cu data de 6 iunie a.c.

Pentru domeniul de intervenție 3.1 privind infrastructura de sănătate au fost depuse doar proiectele pentru reabilitarea ambulatoriilor. Documentația elaborată de Ministerul Sănătății pentru spitalele de urgență din lista POR, este în curs de revizuire, astfel încât Consiliile Județene respective să poată depună proiectele.

În ceea ce privește axa prioritară 4 destinată mediului de afaceri, la nivelul autorităților publice locale au fost elaborate proiecte pentru structuri de afaceri, dar care nu au fost depuse din cauza contribuției prea mari solicitată beneficiarilor (minim 50% din cheltuielile eligibile), deoarece acest tip de proiecte intră sub incidența regulilor ajutorului de stat, ceea ce înseamnă o presiune prea mare asupra bugetelor locale.

Pe domeniul de intervenție 4.3, sunt proiecte ale unor microîntreprinderi care au renunțat la finanțare, în principal, din cauza problemelor întâmpinate în asigurarea

contribuției proprii. În perioada următoare, pentru acest domeniu de intervenție se intenționează ca depunerea la termen să fie înlocuită cu depunerea continuă.

Pentru axa prioritară 5 privind dezvoltarea turismului există riscuri în privința realizării indicatorilor propuși prin POR pentru domeniul de intervenție 5.2. „Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice”, care a fost stopat, deoarece 74% din proiecte sunt proiecte pentru spații de cazare. În momentul în care proiectele depuse trec de etapa aprobării, AMPOR, în colaborare cu Ministerul Turismului, va informa Comitetul de Monitorizare asupra ajustărilor care se impun.

Pe domeniul de intervenție 5.3 „Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică” proiectele depuse depășesc valoarea alocată și de aceea se preconizează ca în scurt timp domeniul să fie suspendat.

În ceea ce privește plățile, dl. Friptu a precizat că valoarea acestora la 30 aprilie era de 33 milioane euro, reprezentând, în principal sume pentru prefinanțare. Plăți efective au fost realizate pentru Asistență Tehnică și pentru un proiect al cărui beneficiar este Consiliul Județean Iași.

Problemele majore întâmpinate în implementarea Programului menționate de dl. Friptu sunt: dificultățile în asigurarea contribuției de către beneficiari; lipsa strategiilor în cazul polilor de creștere care se finanțează din axa 1 a POR privind dezvoltarea urbană; lipsa unei comunicări eficiente pentru implementarea proiectelor din domeniul sănătății, colaborare insuficientă pentru înființarea Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară.

DI. Friptu a precizat că măsurile luate pentru accelerarea implementării POR în contextul economic general vizează reducerea perioadei de evaluare, contractare și implementare; restrângerea rolului CRESC de a decide asupra proiectelor individuale; eliminarea termenului limită pentru depunerea proiectelor privind microîntreprinderile și simplificarea ghidului solicitantului pentru acest domeniu. De asemenea, se are în vedere crearea Grupului interministerial de coordonare a fondurilor europene la nivelul Guvernului, accelerarea procesului de rambursare a cheltuielilor realizate de beneficiari, simplificarea procedurii de achiziții publice, intensificarea dialogului cu grupurile țintă, respectiv autoritățile publice locale.

DI. director general Friptu a specificat că, în perioada următoare, se vor aplica o parte din măsurile de flexibilizare în baza Planului de recuperare economică propus de Comisia Europeană, respectiv: asigurarea prefinanțării și pentru mediul privat până la 35%, creșterea nivelului standard de asigurare a prefinanțării naționale, accelerarea desfășurării procesului de achiziții publice mai ales pentru proiectele mari de infrastructură, luarea unor măsuri pentru îmbunătățirea managementului financiar și bugetar.

În ceea ce privește evaluarea POR, s-a realizat evaluarea ad-hoc pentru domeniul de intervenție 4.2 privind reabilitarea siturilor industriale, lansându-se, de asemenea, în luna aprilie a.c. și evaluarea intermediară a programului al cărei raport final va fi dezbătut în cadrul Comitetului de Monitorizare ce se va desfășura în toamnă.

De asemenea, Dl. Friptu a subliniat că s-a realizat evaluarea conformității sistemului de management al POR și, în prezent, se așteaptă decizia Comisiei Europene.

Dl. Anastassios Bougas, reprezentantul Comisiei Europene a mulțumit pentru prezentarea cuprinzătoare realizată de șeful AM POR și a precizat că reprezentanții Comisiei Europene sunt mulțumiți de stadiul implementării acestui program. A informat membrii CMPOR că s-a realizat evaluarea conformității sistemului, urmând ca în câteva zile AMPOR să primească opinia favorabilă a Comisiei. Această opinie favorabilă asupra conformității sistemului, este importantă pentru că permite rambursările. În acest sens, a menționat ca fiind extrem de important ca până la sfârșitul lunii mai să fie transmise cât mai multe cereri de rambursare.

În ceea ce privește implementarea programului există mai multe provocări. Una dintre ele o reprezintă reducerea duratei etapelor de evaluare/ selecție și contractare. De asemenea, reprezentantul european a menționat că au fost selectate 50% dintre proiectele depuse, acest lucru demonstrând că procesul de selecție a funcționat, dar numărul mare de proiecte respinse trebuie să se analizeze pentru a cunoaște cauzele care au dus la aceste respingeri, pentru a se putea propune soluții concrete.

Cea de-a doua remarcă a dlui Bougas legată de implementarea programului s-a referit la existența unei duble asimetrii la nivelul programului, între regiuni cât și între priorități.

În cea ce privește regiunile, Regiunea București-Ilfov trebuie să conștientizeze că în perioada următoare nu va mai beneficia de fonduri atât de substanțiale, ieșind de sub obiectivul Convergență, astfel încât sumele care nu vor fi cheltuite în perioada actuală, se vor pierde, situație calificată ca inacceptabilă. Dl Bougas a considerat inacceptabil și faptul că există două regiuni care nu sunt capabile să propună proiecte, situație care tinde să devină cronică și structurală. Pentru a evita să se ajungă în această situație, trebuie luate măsuri imediate și radicale, dl Bougas oferindu-și disponibilitatea de a propune o serie de opțiuni.

Asimetria dintre priorități se referă la problemele existente în domeniul polilor de creștere și sănătății. În domeniul sănătății problema nu este cea a lipsei proiectelor ci a modificărilor dese pe care le cunoaște acest domeniu, modificări care trebuie să înceteze.

Trecând la cea de-a treia observație asupra implementării POR, Dl Bougas a menționat că se observă o dublă abordare a regiunilor în ceea ce privește tipul de proiecte selectate. În unele cazuri predomină proiectele de importanță locală, cu o

valoare medie a proiectelor de doar circa 1,5 milioane Euro , însă dl Bougas și-a exprimat aprecierea pentru acele regiuni care au o valoare medie a proiectelor de circa 4 milioane Euro. Dl Bougas a subliniat că proiectele mici, de importanță locală, pot satisface nevoile unor lideri politici locali, însă exceptând unele proiecte din domeniul inovației, acestea nu au impact la nivel regional. Ca urmare, dl Bougas invită cele două-trei regiuni în care predomină proiectele mici să-și schimbe abordarea în sensul selectării pentru finanțare a acelor proiecte cu impact economic la nivel regional.

Referitor la cele trei scheme de ajutor de stat din POR, dl Bougas a precizat că CE este conștientă de situația delicată în care se află IMM-le, principalii beneficiari ai acestor scheme, și de necesitatea sprijinirii suplimentare a acestora, însă a subliniat că aceste fonduri nu trebuie să fie acordate pentru acoperirea unor datorii sau pierderi, ci trebuie orientate către investiții.

Dl Bougas a menționat că în cursul anului 2009 trebuie să crească gradul de absorbție al fondurilor, dar a atras atenția asupra schimbărilor legislative care pot determina corecții financiare de până la 100%, situație în care beneficiarii ar trebui să restituie sumele primite. Pentru a evita astfel de situații, reprezentantul european a precizat că până la definitivarea modificărilor legislative ar fi indicat să nu se semneze contracte.

Totodată, reprezentantul european a precizat că regiunile ramase în urmă nu trebuie să blocheze absorbția fondurilor de către regiunile performante și a sugerat posibilitatea de a suspenda pentru anul 2009 modul de distribuție a fondurilor între regiuni, iar la nivelul regiunilor între axele prioritare. 2009 este un an în care trebuie să se realizeze absorbția fondurilor, iar în cazul regiunilor care au dificultăți trebuie să se utilizeze asistența tehnică, iar Agențiile de Dezvoltare Regională trebuie să se mobilizeze. 2009 și 2010 sunt ani pentru absorbția fondurilor, o perioadă excepțională, iar în astfel de cazuri este nevoie de măsuri excepționale. Dl. Bougas a accentuat asupra faptului că, dacă unele ADR nu reușesc să absoarbă fondurile alocate, acestea trebuie redistribuite către regiunile care au proiecte. De asemenea, Ministerul Finanțelor Publice trebuie să permită supra – contractarea și să stabilească un set de reguli în acest domeniu, astfel încât să se poată finanța mai multe proiecte.

În ceea ce privește simplificarea procesului de contractare, dl. Bougas a precizat că acest lucru este de dorit, dar nu trebuie realizat în dauna stabilității procedurilor și a cadrului legal. Înainte de a schimba procedurile, trebuie să se analizeze pentru a vedea dacă modificările preconizate au un impact real, astfel încât beneficiarii să nu fie derutați.

Reprezentantul european a subliniat că dezvoltarea poliilor de creștere nu înseamnă dezvoltare urbană sau a centrelor urbane. Alăturarea proiectelor de dezvoltare urbană nu poate constitui o politică în domeniul poliilor de creștere. Politica poliilor de creștere trebuie să aibă o viziune de dezvoltare pe termen de 5 –10 –15 ani și nu pe termen scurt sub un an. Nevoile curente identificate trebuie să fie armonizate

cu o viziune de viitor, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea economică regională și creșterea potențialului de dezvoltare al regiunii. Totodată, dl. Bougas a precizat că trebuie să existe un echilibru între proiectele de investiții, infrastructura de bază și cele care vizează reducerea izolării, fiind necesară o mai strânsă colaborare cu Ministerul Transporturilor, Ministerul Cercetării și celelalte instituții care promovează dezvoltarea și inovarea. Este necesară urgentarea desemnării managerului de pol, dar și utilizarea asistenței tehnice pentru polii de creștere și a bunelor practici, astfel încât să existe proiecte integrate și nu doar proiecte de dezvoltare urbană.

Concluzionând, dl. Bougas a precizat că în anul 2009 trebuie absorbite 400 mil Euro, iar pentru acesta este necesară mobilizarea tuturor actorilor implicați, respectiv autorități locale, președinți de consiliu județean, Agențiile de Dezvoltare Regională.

4. Perspectivile financiare ale Programului Operațional Regional - Prezentare

DI. Gabriel Friptu, director general AMPOR, a precizat că situația financiară a Programului Operațional Regional pentru perioada 2007-2010 este sintetizată în două tabele incluse în mapa documentelor distribuite membrilor CMPOR, respectiv bugetul total și bugetul FEDR.

În 2010 și 2011 se va realiza prima verificare privind aplicarea regulii $n+2/ n+3$ (suma de bani este numai o perioadă limitată la dispoziția statului membru în funcție de regula $n+2/ n+3$). Această regulă trebuie respectată la nivel de program, nu și de beneficiar, iar Autoritatea de Management răspunde în fața Guvernului și Comisiei Europene pentru nerespectarea acestei reguli.

DI Friptu a menționat că alocările anuale stabilite prin decizia de aprobare a POR constituie o bază de calcul pentru regula $n+2/ n+3$ și reprezintă în același timp și o restricție din punct de vedere bugetar, întrucât Comisia Europeană nu poate transfera într-un an o sumă de bani mai mare decât ceea ce s-a cumulat și plătit din anii anteriori. Practic, POR a primit de la Comisia Europeană un avans de 335 milioane euro. La sfârșitul anului 2010, Autoritatea de Management trebuie să facă dovada banilor cheltuiți în 2007, pentru acest an sumele plătite ca avans acoperind alocarea. În anul 2011 Autoritatea de Management trebuie să facă dovada că a atras de la Comisia Europeană 400 milioane Euro. Dacă această sumă nu va fi contractată, diferența nu mai poate fi utilizată, întrucât anul următor Comisia nu va mai rambursa sumele cheltuite de statul membru. Un an dificil va fi 2013, când trebuie justificată alocarea pe 2 ani: 2010 și 2011.

DI. Bougas a insistat ca măcar în cel de-al treilea an al perioadei de programare să fie acoperite avansurile și să se ia măsurile necesare astfel încât beneficiarii să lanseze proiectele și să semneze contractele de lucrări, pentru a se putea acorda prefinanțarea.

5. Prezentarea și analiza Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional

DI. Friptu a prezentat structura și conținutul Raportului Anual de Implementare, cu precizarea că documentul trebuie aprobat de membrii Comitetului de Monitorizare și transmis Comisiei Europene până la 30 iunie. Comisia Europeană nu aprobă Raportul Anual de Implementare, ci emite o opinie de admisibilitate a documentului. Întrucât documentul a fost transmis pentru observații membrilor CMPOR, dl director a reamintit categoriile de informații pe care documentul le cuprinde. A precizat că Raportul furnizează o serie de informații cu privire la evoluția programului și detaliază sistemul de monitorizare, inclusiv managementul informațiilor, modul de funcționare al Comitetului de Monitorizare. Pe baza Raportului anual, membrii CMPOR pot face propuneri de modificare, ajustare și corecție a Programului.

D-na Aura Răducu, reprezentant al Comisiei Europene, a subliniat importanța Raportului Anual de Implementare și a apreciat ca documentul conține informații bine structurate, cuprinzătoare, cu foarte multe analize. Comentariile punctuale ale Comisiei Europene asupra RAI s-au referit la:

- ◆ Capitolul „Realizări și analiza progresului”: a sugerat să se introducă și realizările importante, cum ar fi concentrarea fondurilor pe priorități strategice (poli de creștere), constituirea Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară, implementarea schemelor de ajutor de stat și impactul economic pe care îl au proiectele (ex. turism, număr km de drum pentru cele 25 de contracte încheiate în 2008).
- ◆ Capitolul „Informații financiare”: trebuie completat avansul pentru anul 2007 și modificarea tabelului cu plățile de la Comisie.
- ◆ Introducerea în Raport a indicatorilor aprobați în Comitetul de Monitorizare;
- ◆ Departajarea clară a informațiile pentru 2008 de cele pentru primul trimestru 2009.

DI. Bougas a felicitat AMPOR pentru calitatea informațiilor cuprinse în Raportul Anul de Implementare, sugerând completarea documentului cu măsurile prevăzute prin planul european de recuperare economică. De asemenea, a precizat că RAI poate fi aprobat de către membrii CMPOR, întrucât completările propuse nu modifică conținutul documentului.

DI. Ciobanu, director general Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale, a apreciat elaborarea Raportului Anual de Implementare a POR și a sugerat completarea capitolelor privind complementaritatea, tabelele financiare și categorizarea intervențiilor. Totodată, a precizat că modificările propuse nu împiedică aprobarea raportului în cadrul ședinței CMPOR.

DI. ministru Vasile Blaga a fost de acord că nu sunt elemente care pot împiedica aprobarea Raportului Anual de Implementare în Comitetului de Monitorizare.

6. Aprobarea Raportului Anual de Implementare al Programului Operațional Regional

Președintele CMPOR a supus aprobării Raportul Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2008, cu precizarea că acest document va fi modificat în urma observațiilor primite de la membrii CMPOR pentru a fi transmis Comisiei Europene într-o variantă finală.

Raportul Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2008 a fost aprobat în unanimitate.

7. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Nord - Est - Prezentare Organism Intermediar ADR Nord – Est

DI. Gheorghe Harja, director Organism Intermediar Nord - Est a menționat colaborarea bună existentă între ADR și partenerii lor (autorități publice locale, mediu privat), precum și activitatea susținută a Consiliului pentru Dezvoltare Regională pentru stimularea potențialului solicitanților atât pentru a beneficia de finanțare din POR, cât și din celelalte programe. De asemenea, dl. Harja a precizat că 3 domenii de intervenție au fost suspendate (2.1 privind infrastructura de transport, 3.4 privind infrastructura educațională și 5.2 privind infrastructura de turism), iar domeniul 5.1 privind restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural este pe cale de a fi suspendat, întrucât valoarea proiectelor aflate în evaluare depășește cu mult alocarea regională pentru acest domeniu.

Pentru domeniul 3.1 – infrastructura de sănătate, proiectele spitalelor județene vor fi elaborate din surse proprii ale Consiliilor Județene, deoarece colaborarea cu Ministerul Sănătății nu a funcționat. Proiectele pentru servicii sociale se încadrează în alocarea financiară a domeniului. Pentru domeniul 3.3 – echipamente pentru situații de urgență - se va fi depune în toamnă 1 proiect. Domeniile 4.1 – sprijinirea structurilor de afaceri și 4.3 – dezvoltarea microîntreprinderilor sunt mai slab acoperite în Regiunea Nord Est, deoarece mediul privat nu are resurse financiare suficiente (pentru 4.3., din cele 71 de proiecte aflate în faza precontractuală, 10 au renunțat la finanțare din acest motiv).

DI. Harja a atras atenția că asigurarea cofinanțării reprezintă o problemă și de aceea trebuie găsite soluții pentru asigurarea resurselor financiare, atât pentru mediul privat și autorități publice locale, astfel încât să se poată realiza derularea contractelor.

DI. Bougas a recomandat să se facă eforturi pentru promovarea unor proiecte strategice, întrucât mult prea multe proiecte din cele care au fost deja contractate, sunt proiecte mici, de interes local. Trebuie găsite soluții și problemelor majore pe care le au microîntreprinderile cu asigurarea cash-flow-ului. În altă ordine de idei, a menționat că trebuie să existe o supracontractare pentru a se putea asigura absorbția fondurilor.

8. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Sud - Est - Prezentare Organism Intermediar ADR Sud – Est

D-na Luminița Mihailov, director ADR Sud Est, a prezentat situația proiectelor depuse și contractate în Regiune. Dintre problemele întâmpinate, a menționat că pentru domeniul 2.1 privind infrastructura de transport a fost asigurată o sumă mică pentru consultanță (dirigenție de șantier) în bugetul proiectului, ceea ce a dus la efectuarea a numeroase acte adiționale care au determinat întâzieri în organizarea licitației și implementarea lucrărilor de execuție. Proiectele privind infrastructura de sănătate s-au confruntat cu întâzieri în obținerea avizelor tehnico-economice de la Ministerul Sănătății. În ceea ce privește echipamentele pentru situațiile de urgență, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) nu s-a înființat, deoarece Consiliile Județene nu au ajuns la un acord față de baza regională.

La această ultimă problemă, dl. Ministru a precizat că, dacă nu se definitivează înființarea ADI, sumele corespunzătoare neutilizate vor fi transferate Regiunii Centru.

D-na. Mihailov a menționat în continuare că, în ceea ce privește domeniul educației, autoritățile publice au întâmpinat întâzieri pentru obținerea avizelor de la Ministerul Educației. Pentru domeniile 4.1– sprijinirea structurilor de afaceri și 4.2 – reabilitarea siturilor industriale (Faza B), ajutorul de stat este principala cauză pentru care nu s-au depus proiecte, iar o altă problemă identificată pentru domeniul 4.2. este existența unui număr redus de situri poluate, aflate în proprietatea autorităților publice. Referitor la domeniul 4.3 – dezvoltarea microîntreprinderilor, 10% din proiectele aflate în faza precontractuală au fost retrase de către solicitanți, din diferite motive, cum sunt: resurse financiare deficitare, diferențele de curs valutar și cash-flow, perioada de timp mare între vizitele la fața locului și contractare.

DI Bougas a precizat că reprezentanții Regiunii trebuie să fie mai activi pentru a soluționa problemele existente.

9. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Sud - Muntenia - Prezentare Organism Intermediar ADR Sud- Muntenia

DI. Liviu Mușat, director ADR Sud - Regiunea Sud: a precizat că Regiunea se confruntă cu numeroase probleme. Cu toate că autoritățile locale au fost interesate la început de POR, s-au depus foarte puține proiecte, în principal din cauza lipsei fondurilor pentru realizarea documentației. De aceea, ADR a luat inițiativa de a organiza întâlniri periodice ale Consiliului de Dezvoltare Regională pentru a motiva autoritățile locale să pregătească proiecte pentru finanțare din POR.

Axa prioritară reprezentativă a regiunii Sud este axa 2 destinată transportului; pentru celelalte domenii de intervenție prin POR s-au identificat o serie de probleme: pentru domeniul 3.1 – infrastructura de sănătate - au fost elaborate studiile de fezabilitate pentru cele 2 spitale stabilite de Ministerul Sănătății (în jud. Dâmbovița și jud. Teleorman) care au ajuns la o valoare de peste 100 milioane Euro, valoare care depășea alocarea regională; în această situație, documentația trebuie refăcută. Pentru domeniile 3.2 –servicii sociale și 3.3 – situații de urgență, dl. Mușat a precizat că în 2 - 3 luni urmează a fi depuse proiecte. Rata de respingere a proiectelor de microîntreprinderi, eligibile pe domeniul 4.3., a fost 60%. În ceea ce privește domeniul 5.1 – restaurarea patrimoniului cultural, dl. Mușat a precizat că se vor depune 3 proiecte (Cetatea Poienari, Curtea veche Târgoviște și obiectivul de la Câmpulung). Pentru domeniul de intervenție 5.2 – modernizarea infrastructurii turistice, toate cele 13 cereri de proiecte provin din mediul privat.

Referitor la asigurarea condițiilor pentru achiziționarea de echipamente pentru situații de urgență, Dl. Mușat a menționat că s-a finalizat statutul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) și va fi supus aprobării celor 7 județe. În altă ordine de idei, dl. Mușat informează membrii CMPOR că a transmis două propuneri ale autorităților locale, respectiv: creșterea prefinanțării de la 20% la 30%, întrucât din procentul actual nu se poate plăti decât consultanța și o parte din asistența tehnică, precum și urgentarea elaborării pachetului legislativ care să faciliteze pregătirea și implementarea proiectelor.

DI. Ministru a atras atenția asupra stadiului implementării programului la nivelul regiunii Sud – Muntenia și a cerut sprijinul Președinților de Consilii Județene pentru soluționarea problemei.

DI Bougas a precizat că microîntreprinderile trebuie sprijinite mai mult. Rata contractelor aprobate este mică și trebuie verificată calitatea proiectelor depuse. Regiunea a depus 126 proiecte cu o valoare totală de 616 mil. euro, valoare apropiată de alocarea regională, iar până acum au fost contractate doar 76 mil. euro. Reprezentantul european a atras atenția că gradul de absorbție va fi scăzut, dacă nu se vor lua măsuri.

10. Stadiul Implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Sud – Vest Oltenia - Prezentare Organism Intermediar ADR Sud – Vest Oltenia

D-na Marilena Bogheanu, director ADR Sud Vest, a prezentat situația depunerii și contractării a proiectelor pentru Regiunea SV. În prezent, valoarea solicitată a proiectelor aflate în curs de evaluare și contractate depășește alocarea regională.

D-na Bogheanu a precizat că pentru axa prioritară 1 privind dezvoltarea urbană s-a constituit Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru polul de creștere Craiova. Pentru axa prioritară 2 - infrastructura de transport s-au încheiat 3 contracte de lucrări de execuție din cele 12 contracte. Pentru domeniul de intervenție 3.1 –

infrastructura de sănătate au fost refăcute studiile de fezabilitate, elaborate de Ministerul Sănătății, pentru spitale Râmnicu Vâlcea și Tg Jiu, fapt ce a determinat întârzierea depunerii proiectelor. În ce privește domeniul 3.2 – infrastructură socială, dna. director a precizat că potențialii beneficiari consideră suma de 3,5 mil lei ca fiind prea mică, în contextul devalorizării leului. Totodată a menționat că s-a constituit Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru domeniul de intervenție dedicat situațiilor de urgență, iar până la sfârșitul anului, alocarea indicativă regională pentru domeniul 3.4 – infrastructura educațională va fi depășită.

Primăria Craiova intenționează să depună un proiect pe domeniul de intervenție 4.2 privind reabilitarea siturilor industriale. Pe domeniul de intervenție 5.1 - restaurarea patrimoniului cultural s-a depășit alocarea financiară, dar încă mai sunt proiecte în pregătire. D-na Bogheanu a cerut să se urgenteze trimiterea instrucțiunii de finanțare a cererii de finanțare pentru domeniul 6.1 privind managementul POR pentru a li se deconta cheltuielile pentru implementarea programului.

Totodată, dna director a atras atenția că autoritățile publice se confruntă cu lipsa banilor și, astfel, începând cu 2010 se poate crea un blocaj. Soluția propusă este sprijinirea APL- urilor din asistență tehnică pentru pregătirea proiectelor. O altă propunere din partea ADR Sud Vest constă în crearea unui Program Guvernamental, care să finanțeze în aceleași condiții ca și POR, proiecte de infrastructură de transport.

DI. Bougas a apreciat că Regiunea are pregătite proiecte cu o valoare mai mare decât alocarea financiară de care dispune, considerând că în acest mod se poate realiza o selecție riguroasă a proiectelor. În ceea ce privește moneda euro, reprezentantul european a precizat că pentru autoritățile locale aceasta reprezintă un avantaj.

11. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Vest - Prezentare Organism Intermediar ADR Vest

DI. Nicolae Munteanu, director Organism Intermediar POR din cadrul ADR Vest, a precizat că Regiunea Vest se situează sub media numărului de proiecte depuse pe regiuni, dar, ca valoare se află peste medie, ceea ce evidențiază un impact major asupra dezvoltării regiunii Vest. În cadrul axei prioritare 1 – dezvoltare urbană, s-a constituit Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Timișoara și, în prezent, se elaborează planul integrat de dezvoltare urbană. Axa prioritară 2 dedicată infrastructurii de transport se va suspenda, întrucât aplicațiile depuse depășesc cu 50% alocarea regională.

S-a întârziat depunerea pentru domeniul 3.3 – privind situațiile de urgență întrucât Asociația de Dezvoltare Intercomunitară nu s-a constituit, dar pentru că se lucrează în paralel la cererea de finanțare, se preconizează că în luna iulie să se depună proiectul. Pentru domeniul de intervenție 4.1 – privind dezvoltarea structurilor de afaceri există un proiect în evaluare, aflat însă în conflict de interese, deoarece

firma care a elaborat proiectul face parte din consorțiul care efectuează evaluarea pentru acest domeniu. Pentru domeniul de intervenție 4.2 –reabilitarea siturilor industriale dl. Munteanu a precizat că Primăria Călan, în parteneriat cu Consiliul Județean Hunedoara, intenționează să depună un proiect. Totodată, dl. Munteanu a precizat că au fost depuse doar 2 proiecte dintre cele pregătite prin asistență tehnică din HG 1424.

DI. Ministru a subliniat că nu se depun proiecte, deși fondurile de care dispune Regiunea Vest au fost împărțite între Consiliile Județene.

DI Bougas a menționat că această situație este dificil de explicat, întrucât Regiunea Vest este una dintre cele mai dinamice regiuni din punct de vedere economic. De asemenea, a subliniat că trebuie luate măsuri pentru depunerea mai multor proiecte, cu atât mai mult cu cât Organismele Intermediare sunt remunerate pentru a implementa acest program. În cazul în care acestea nu funcționează în mod eficient trebuie găsit un mecanism alternativ.

DI. Ștefan Ciobanu, director general ACIS, a intervenit pentru a preciza faptul că în cazul proiectului de reabilitare a sitului industrial de la Călan, autoritatea locală trebuie să analizeze dacă poluarea este de natură istorică și dacă se cunoaște poluatorul, întrucât siturile achiziționate care au preluat marile datorii nu sunt eligibile pe domeniul de intervenție 4.2.

12. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Nord - Vest - Prezentare Organism Intermediar ADR Nord – Vest

D-na Sanda Catană, director Organism Intermediar Nord Vest, a precizat că până la data de 30 aprilie a.c., au fost depuse 228 proiecte, din care s-au contractat 40 proiecte, iar 112 proiecte sunt în evaluare. De asemenea, a menționat că s-a constituit Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru polul de creștere Cluj, cât și pentru domeniul de intervenție 3.3 privind situațiile de urgență. În Regiunea Nord Vest s-a suspendat depunerea proiectelor pentru domeniile de intervenție: 2.1 – infrastructură de transport și 5.1 – restaurarea patrimoniului cultural, întrucât alocarea indicativă a fost depășită. Domeniul de intervenție 5.2 privind modernizarea infrastructurii turistice a fost suspendat pentru a se putea reface ghidul solicitantului.

DI Bougas a menționat că au fost depuse foarte multe proiecte mici, fiind necesară continuarea depunerilor de proiecte cu o valoare mai mare, aflate în portofoliul ADR.

13. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea Centru - Prezentare Organism Intermediar ADR Centru

DI. Simion Crețu, Director ADR Centru, a precizat că există o foarte bună colaborare la nivel executiv cu Consiliul pentru Dezvoltare Regională. Până în prezent au fost depuse 298 proiecte, din care au fost respinse 139 proiecte. Pentru a se remedia acest aspect, prin intermediul Planului de Comunicare s-au prevăzut acțiuni de informare și sesiuni de instruire pentru beneficiari, astfel încât pe viitor să se reducă numărul proiectelor respinse.

Totodată, s-a constituit Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru polul de creștere Brașov, Planul Integrat de Dezvoltare a fost finalizat, în prezent discutându-se lista proiectelor care vor fi propuse spre finanțare. Polul de dezvoltare urbană Sibiu a finalizat Planul Integrat de Dezvoltare ce conține 8 proiecte și îl va depune în luna iulie a.c. Planul Integrat de Dezvoltare pentru polul de dezvoltare urbană Târgu – Mureș conține 3 proiecte și se preconizează că se va depune în septembrie a.c. Pentru domeniul de intervenție 2.1 privind infrastructura de transport s-a propus suspendarea procesului de depunere începând cu data de 6 iunie a.c., întrucât a fost depășită alocarea financiară pentru acest domeniu. Cele 3 proiecte depuse pe domeniul de intervenție 3.1 privind infrastructura de sănătate sunt în proces de evaluare. Trebuie menționat că Regiunea Centru este singura regiune care are un proiect contractat pe domeniu de intervenție 3.3 privind situațiile de urgență. Pentru domeniul de intervenție 3.4 - infrastructura educațională se estimează că în iunie vor fi depuse proiecte pentru fondurile alocate. Pentru domeniul 4.2 privind reabilitarea siturilor industriale se pregătesc 4 proiecte, 3 dintre ele nu au probleme din punct de vedere juridic (Codlea, Victoria și Târgul Secuiesc), dar proiectul de la Ocna Mureș are o problemă de proprietate, întrucât terenul a fost cumpărat de la o firmă. Domeniul de intervenție 5.2 privind infrastructura de turism a fost suspendat.

Deoarece procesul de evaluare a proiectelor pentru domeniul 4.3 privind dezvoltarea microîntreprinderilor este dificil din cauza numărului mare de cereri de finanțare primite, dl. Crețu a propus trecerea la cererea de proiecte cu depunere continuă.

DI. Ministru a apreciat propunerea considerând că prin intermediul cererii cu prin depunere continuă, proiectul poate ajunge la stadiul de contractare în 4 - 5 săptămâni.

14. Stadiul implementării Programului Operațional Regional în Regiunea București - Ilfov - Prezentare Organism Intermediar ADR București – Ilfov

DI. Dan Nicula, director ADR București Ilfov, a recunoscut că regiunea București Ilfov are cel mai mic număr de proiecte depuse față de celelalte regiuni. Această problemă se datorează specificului regiunii: sunt puțini potențiali beneficiari pentru

POR (marea majoritate a proiectelor sunt din Ilfov), iar sumele alocate prin POR sunt foarte mici în raport cu bugetele proprii de investiții mari ale Bucureștiului. Dl. Nicula a menționat că până la evaluarea din octombrie, situația depunerii proiectelor la nivelul Regiunii se va îmbunătăți.

Dl. Ministru a accentuat situația precară în care se află Regiunea București Ilfov și, pentru soluționarea acestei situații, a stabilit o întâlnire cu părțile implicate în implementarea POR.

La invitația dl. ministru adresată membrilor CMPOR de a supune dezbaterii alte subiecte, **d-na Carmen Alexandrescu**, reprezentantul consiliului județean Vâlcea, a prezentat problema legislativă din domeniul turismului de agrement. D-na Alexandrescu consideră că în acest domeniu există două acte legislative care au prevederi contradictorii, respectiv Codul Silvic și Legea „Super schi în Carpați” nr. 526 / 2003, modificată prin Ordonanța nr. 3/2008, având ca obiectiv crearea bazelor de agrement pentru sporturile de iarnă. Astfel, Codul silvic prevede posibilitatea scoaterea terenurilor din circuitul forestier prin reducerea suprafeței silvice numai pentru lucrările de utilitate publică de interes național. Totodată, sunt impuse taxe foarte mari pentru scoaterea terenurilor din circuitul forestier, ceea ce împiedică dezvoltarea la nivel local a turismului de agrement pentru sporturile de iarnă.

Dl. Ministru a menționat că aceste probleme vor fi prezentate în Comitetul Interministerial pentru a fi soluționate.

Concluzionând, **dl. Ministru** a precizat că există discrepanțe foarte mari între realizările fiecărei regiuni pe aceleași domenii de intervenție. Totodată, a propus organizarea unor întâlniri cu reprezentanții Consiliilor Județene, primării și ADR, pentru a se accelera procesul de elaborare a proiectelor pentru POR. Valoarea proiectelor contractate pentru jumătatea anului 2009 este estimată la 1 miliard euro.

15 Mai 2009

1. Informare privind documentele supuse aprobării membrilor CMPOR prin procedură scrisă

Dl. Gabriel Friptu, director general AMPOR, a prezentat rezultatele procedurii scrise, inițiate de către Autoritatea de Management pentru POR, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare a CM POR, în data de 27 aprilie 2009, prin care se solicita membrilor Comitetului de Monitorizare a POR aprobarea următoarelor documente:

1. Textul ajustat/adaptat al Axei Prioritare 1 a Programului Operațional Regional: „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere”;
2. Indicatorii revizuiți ai Programului Operațional Regional 2007 - 2013;
3. Criterii de eligibilitate revizuite, referitoare la datoriile beneficiarilor la bugetul central și bugetele locale.

Principalele adaptări/ajustări aduse textului axei prioritare 1 a POR aprobat oficial în luna iulie 2007 se referă la arealele de influență ale orașelor – nuclee ale polilor de creștere care pot fi urbane și/sau rurale. Această precizare era necesară pentru a permite realizarea unor intervenții de tip urban și în zonele rurale ale polilor de creștere.

Cel de-al doilea punct din procedura scrisă se referă la revizuirea indicatorilor Programului Operațional Regional. La recomandarea Comisiei Europene, Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de coordonator al instrumentelor structurale, a lansat această dezbatere în vederea realizării unei coerențe între indicatorii tuturor programelor operaționale și sistemul de monitorizare. Modificările operate vizează, în principal, reformularea indicatorilor programului pentru a corespunde cu indicatorii SMIS, atât din punct de vedere al conținutului, cât și din punct de vedere al formulării, pentru a face posibilă agregarea indicatorilor de același tip din toate programele care operaționalizează Cadru Național Strategic de Referință.

Al treilea element solicitat în procedura scrisă se referă la reformularea unui criteriu de eligibilitate privind datoriile beneficiarilor la bugetul central și bugetele locale, pentru toate domeniile de intervenție ale Documentului Cadru de Implementare a Programului Operațional Regional.

În cadrul grupului de lucru interministerial pentru monitorizarea absorbției fondurilor comunitare s-a decis flexibilizarea criteriului de eligibilitate care se referă la dovedirea obligațiilor de plată restante ale solicitanților de proiecte astfel încât această verificare privind datoriile către bugetele locale și bugetul de stat să se refere la datorii nete precum și formalizarea modului în care se calculează.

Agenția Națională de Administrare Fiscală a emis un document, care nu a fost încă publicat prin care modifică certificatul de atestare fiscală. Este înlocuită vechea formulare „un aplicant nu poate avea datorii la bugetul consolidat” cu formularea „Solicitantul nu se încadrează, din punct de vedere al obligațiilor de plată restante la bugetele publice, într-una din situațiile de mai jos:

- obligațiile de plată nete depășesc 1/12 din totalul obligațiilor datorate în ultimele 12 luni, în cazul certificatului de atestare fiscală emis de Agenția Națională de Administrare Fiscală;
- obligațiile de plată depășesc 1/6 din totalul obligațiilor datorate în ultimul semestru, în cazul certificatului de atestare fiscală emis de autoritățile publice locale.

DI. Friptu a menționat că aceste modificări se referă la obligațiile nete, acceptându-se ca obligațiile acumulate pentru o lună în acest proces să fie considerate datorii normale care țin de regulile de plată ale acestor obligații, astfel încât dacă un solicitant autoritate publică locală sau firmă privată nu are datorii restante nete către bugetul de stat decât în cuantumul acela acceptabil pentru o lună să poată fi considerat eligibil și să nu mai constituie un motiv de respingere a aplicației.

În ceea ce privește rezultatul procesului de vot, dl Friptu a specificat că în conformitate cu Regulamentul de Organizare și Funcționare a CM POR, procedura scrisă prevede un termen de răspuns de 5 zile, termen în care s-a primit acordul favorabil asupra documentelor de la 5 membrii cu drept de vot ai CM POR:

- Ministerul Administrației și Internelor - Autoritatea de Management a Programului Operațional Creșterea Capacității Administrative;
- Regiunea Sud-Est - reprezentantul mediului de afaceri/ academic/ societate civilă desemnat prin hotărâre CDR;
- Regiunea Sud Muntenia - reprezentantul mediului de afaceri/ academic/ societate civilă desemnat prin hotărâre CDR;
- Reprezentant Regiunea Centru - reprezentant Consiliu Județean - președinte CJ Mureș;
- Reprezentant Regiunea Sud-Vest Oltenia - reprezentant Consiliu Județean președinte CJ Gorj.

Totodată s-a primit, după timpul prevăzut de regulament, acordul favorabil asupra documentelor de la următorii membri cu drept de vot:

- Ministerul Finanțelor Publice - Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale;
- Reprezentant Regiunea Sud-Est - reprezentant Consiliu Județean;
- Regiunea Sud-Vest Oltenia - reprezentantul mediului de afaceri/ academic/ societate civilă desemnat prin hotărâre CDR;

De asemenea, s-au primit propuneri de îmbunătățire a textului pe zona de indicatori de la Ministerul Sănătății, Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est, Agenția pentru Dezvoltare Regională București-Ilfov.

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare a CM POR pentru a se obține aprobarea în procedura scrisă trebuie să-și exprime acordul favorabil jumătate + 1 din membri cu drept de vot. Din cei 24 membri cu drept de vot, și-au exprimat acordul numai 5 membri.

Având în vedere că în Regulamentul de Organizare și Funcționare actual nu este prevăzută procedura de aprobare tacită dl. Gabriel Friptu a propus ca în cazul în care membrii cu drept de vot nu răspund în termenul prevăzut de regulament, să se considere răspuns favorabil.

Domnul **Ștefan Ciobanu**, Director General ACIS a precizat că indicatorii pot fi considerați acceptați cu amendamentul că se vor face mici ajustări pe text pentru ai armoniza cu indicatorii celorlalte programe operaționale, membrii Comitetului de Monitorizare urmând să fie informați asupra formei finale a acestora.

Reprezentantul european, **dl Bougas** a menționat că, pentru moment, nu dorește să intervină în discuțiile interne privind modificarea criteriilor, subliniind că aceste modificări vor ajunge și în atenția DG Regio, iar în urma discuțiilor care vor avea loc atunci cu AM POR, DG Regio va oferi un punct de vedere asupra acestor modificări. Totodată, a precizat că este de acord cu propunerea reprezentantului ACIS (Ștefan

Ciobanu) ca membrii CM POR să aprobe modificările propuse de AM POR, pentru a exista un acord tehnic.

Domnul Răzvan Murgeanu, Secretar de Stat MDRL, a supus la vot aprobarea documentelor din procedură scrisă cu mențiunea făcută de ACIS.

Documentele au fost aprobate cu unanimitate de voturi.

Totodată, pentru ca procedura scrisă să poată fi utilizată domnul **Gabriel Friptu**, director general AMPOR, a propus completarea art. 12 alin 6 din Regulamentul de Organizare și Funcționare a CM POR cu următoarea formulare: „Dacă în termenul stabilit, membrii CM POR cu drept de vot, nu își exprimă în scris acordul sau dezacordul față de propunerea supusă aprobării în procedură scrisă, aceasta se consideră acceptată.”

Termenul de 5 zile pentru răspuns s-a considerat insuficient având în vedere componența nominală a Comitetului de Monitorizare și s-a propus modificarea termenului la 10 zile lucrătoare, urmând ca varianta finală a art.12, al. 6 să fie: „Hotărârile se consideră aprobate în procedură scrisă, dacă acordul este dat de majoritatea simplă a membrilor cu drept de vot ai CMPOR, în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii propunerii de hotărâre. Dacă în termenul stabilit, membrii CM POR cu drept de vot, nu își exprimă în scris acordul sau dezacordul față de propunerea supusă aprobării în procedură scrisă, aceasta se consideră acceptată. În caz de paritate, acordul președintelui este decisiv.

DI. Bougas a precizat că este nevoie de un anumit grad de flexibilitate, astfel încât modificările minore să nu depindă de organizarea ședințelor CM POR, însă a propus ca procedura scrisă să fie utilizată doar în cazul modificărilor minore ale programului. Reprezentantul european a considerat că schimbările majore ale programului trebuie să fie discutate în ședințele CM POR, pentru a se evita modificarea continuă a programului. De asemenea, dl. Bougas a reamintit că modificările majore ale programului trebuie aprobate și de Comisia Europeană, iar procedurile interne ale acesteia prevăd consultarea tuturor serviciilor interesate, fapt ce necesită o minimă perioadă de timp. Dacă procedura de aprobare scrisă se va putea aplica doar pentru modificări minore ale programului, consideră că cele 10 zile lucrătoare propuse sunt suficiente.

Domnul Secretar de Stat Răzvan Murgeanu a supus la vot aprobarea completării Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comitetului de Monitorizare a POR.

S-a aprobat completarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comitetului de Monitorizare a POR cu unanimitate de voturi.

2. Axa Prioritară - 1 a POR: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - Poli de creștere urbană - Domeniul major de intervenție: Planuri integrate de dezvoltare

- **Informare privind ajustarea textului**
- **Prezentarea stadiului implementării**
- **Aprobarea criteriilor revizuite ale Axei prioritare - 1 a POR: „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli de creștere urbană”**

DI. director general Gabriel Friptu a precizat că Axa prioritară 1 privind dezvoltarea urbană este axa cu alocarea financiară cea mai mare, respectiv 1,39 mld. Euro din care 1,11 milioane de euro FEDR. Această axă are 3 grupuri țintă, respectiv poli de creștere, poli de dezvoltare urbană și centre urbane. Pentru poli de creștere, cererea pentru depunerea planurilor integrate de dezvoltare și a proiectelor aferente a fost lansată în 8 decembrie 2008.

Au fost constituite Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară pentru fiecare din cei 7 poli așa cum au fost ei desemnați prin HG nr. 998/ 2008. Totodată, protocolul tripartit pentru stabilirea coordonatorului de pol încheiat între Ministerul Economiei și Finanțelor – ACIS, Ministerul Dezvoltării Regionale – AM POR și Agențiile pentru Dezvoltare Regională este în curs de finalizare. Autoritatea de Management a POR împreună cu celelalte autorități de management și AM PNDR au avut întâlniri bi și multilaterale cu reprezentanții polilor de creștere pentru stabilirea metodologiei de pregătire a acestor documente. Documentațiile pentru poli de creștere se află în diverse stadii de pregătire, estimându-se că primele planuri de dezvoltare integrată pentru poli de creștere și listele aferente pentru planul de acțiune vor fi transmise către AMPOR în cursul lunii iunie. Se dorește ca până la sfârșitul anului proiectele să fie evaluate și să poată fi contractate, astfel încât anul viitor și axa prioritară 1 a POR privind poli de creștere să reprezinte o sursă de cheltuieli și de rambursare a fondurilor programului.

În ceea ce privește poli de dezvoltare urbană, dl. Friptu a specificat că au fost stabiliți prin HG. Cererea de depunere de proiecte a fost lansată în 20 noiembrie 2008. De la începutul anului au avut loc 2 întâlniri cu reprezentanții celor 13 poli, ai Autorității de Management, ACIS, inclusiv reprezentanții Programului Operațional pentru Asistență Tehnică, pentru a se evalua stadiul elaborării planurilor integrate de dezvoltare și a proiectelor care vor fi depuse în cadrul programului. Documentația pentru poli de dezvoltare urbană vizează doar arealul municipiului, iar sursele de finanțare sunt reprezentate de fonduri din POR sau alte fonduri atrase, neexistând însă o contribuție din alte programe finanțate din fonduri europene.

În cazul centrelor urbane, în data de 6 noiembrie 2008, a fost lansată cererea de proiecte cu depunere la termen. Până la termenul limită - 31 martie 2009 - s-au primit 96 de solicitări pentru toate regiunile de dezvoltare. La începutul lunii mai a început sesiunea de evaluare a planurilor integrate de dezvoltare și a proiectelor. Termenul procedural este de 20 zile. La sfârșitul lunii mai se vor finaliza concluziile

rapoartelor de evaluare asupra centrelor urbane. A existat o întârziere între momentul depunerii și momentul începerii procedurii de evaluare pentru că de la ultimele întâlniri avute cu reprezentanții Organismelor Intermediare și în urma unor mesaje primite de la cei care își pregăteau aceste documentații, au fost necesare unele corecții în Documentul Cadru de Implementare pentru corelarea documentației cu situația curentă.

În ceea ce privește Regiunea București- Ilfov, dl. director general Friptu a precizat că aceasta are o situație specifică, tot bugetul alocat pentru axa prioritară 1 fiind dedicat centrelor urbane, întrucât în această regiune nu au fost stabiliți poli de creștere și poli de dezvoltare urbană. Se estimează că valoarea proiectelor depuse nu acoperă bugetul, iar AM POR va propune pentru această situație inițierea unei cereri de proiecte cu depunere continuă.

Pentru axa prioritară 1 s-a supus dezbaterii Comitetului de Monitorizare câteva ajustări care nu au implicații asupra evaluărilor deja începute a proiectelor de centre urbane. Una dintre modificări vizează solicitarea unui aviz pentru proiectele referitoare la serviciile sociale, întrucât au existat discuții referitoare la criteriile de eligibilitate și modul în care vor fi evaluate centrele sociale rezidențiale pentru copii. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului a solicitat ca centrele sociale rezidențiale pentru copii să aibă o capacitate limitată, care să nu depășească 50 locuri. Pentru a simplifica procedura de depunere a documentațiilor, AMPOR a propus ca în criteriul de eligibilitate pentru axa prioritară 1 – dezvoltare urbană, pentru proiectele care au ca obiect de activitate reabilitarea/modernizarea clădirilor destinate centrelor sociale să se introducă un paragraf nou în care să se menționeze că „Solicitantul nu va dezvolta prin proiect centre rezidențiale pentru copii, cu o capacitate mai mare de 50 locuri”.

Criteriile de eligibilitate pentru poli de creștere prevăd această referință la centrele rezidențiale pentru copii. AM POR supune dezbaterii această mențiune, astfel încât să apară explicit atât în criteriile de eligibilitate pentru poli de dezvoltare urbană, cât și în criteriile pentru centrele urbane.

DI. Bougas a cerut lămuriri referitor la motivele pentru care AM POR dorește restricționarea numărului de locuri din centrele rezidențiale la 50.

DI. Gabriel Friptu a menționat că există o directivă comunitară în acest domeniu, care limitează dimensiunea centrelor rezidențiale pentru copii la 50 de locuri, iar Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului insistă să existe această limitare.

DI. Dan Nicula, Director ADR București-Ilfov a supus atenției o problemă legată de stabilirea drept criteriu de eligibilitate, a numărului de locuitori într-un oraș sau mai multe orașe din Regiunea București-Ilfov din cauza faptului că Bucureștiul nu a fost declarat pol de creștere - nici național și nici regional - deși are trăsăturile unui astfel de pol, iar Regiunea București-Ilfov este eligibilă doar pentru centre urbane. Există orașe care deși statistic au 9.000 locuitori, în realitate au peste 20.000 de

plătitori de taxe pe proprietate. Datorită faptului că există această limitare statistică la peste 10.000 locuitori orașul respectiv nu poate depune proiecte, această situație fiind specifică tuturor orașelor metropolă.

DI Secretar de Stat Răzvan Murgeanu a precizat că nu se poate modifica modul de implementare prin particularizare, întrucât acestea sunt reglementări statistice.

D-na Edita Lokodi, Președinte CJ Mureș, a solicitat să se explice ce se înțelege prin centre rezidențiale cu o capacitate mai mare de 50 de locuri, pentru că în anii anteriori au trebuit închise aceste centre mari și s-au creat case de tip familial de maxim 12 copii cu familii parentale. În județul Mureș sunt 58 de case familiale provenite din 7 centre mari în care erau 50 – 70 de copii, iar revenirea la 50 de copii presupune necorelarea cu cerințele sistemului. A propus păstrarea termenului „case de tip familial” sau verificarea legislației actuale.

DI. Bougas a propus ca în această ședință să se accepte propunerea AMPOR așa cum a fost ea formulată, sub rezerva verificării directivei comunitare care face referire la acest aspect. Totodată, reprezentantul european a specificat că dacă există o directivă, aceasta se aplică, indiferent de prevederile legislației naționale. Dacă această directivă menționează un plafon, acesta trebuie respectat, iar dacă legislația națională menționează alt plafon, aflat în neconcordanță cu directiva, atunci legislația națională trebuie modificată, viceversa nefiind posibil.

Domnul Secretar de Stat **Răzvan Murgeanu** a supus la vot criteriul de eligibilitate în varianta propusă de AMPOR, cu mențiunea ca dl. Bougas să verifice directiva și să se coreleze criteriul cu legea.

S-a aprobat completarea criteriilor de eligibilitate cu unanimitate de voturi.

3. Aprobarea criteriilor revizuite de selecție a proiectelor finanțabile din Programul Operațional Regional pentru Axa Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale - Domeniul major de intervenție: 3.4: Reabilitarea/modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă

DI. director general Gabriel Friptu a supus dezbaterii completarea, pentru domeniul 3.4 - infrastructura educațională - a criteriului de eligibilitate privind avizul Ministerului Educației, Cercetării și Inovării cu sintagma „și pentru instituțiile de învățământ superior de stat”, după cum urmează: „Proiectul are avizul Ministerului Educației, Cercetării și Inovării, cu excepția proiectelor pentru Centrele de Formare Profesională a Adulților și pentru instituțiile de învățământ superior de stat”.

În momentul de față, instituțiile de învățământ superior de stat trebuie să aibă la momentul depunerii proiectelor acest aviz pe care Ministerul Educației, Cercetării și Inovării nu îl acordă pentru universitățile de stat, întrucât acestea beneficiază de

autonomie universitară. Pentru simplificarea depunerii documentației se propune eliminarea acestui aviz.

DI. Bougas a întrebat cine va mai garanta respectarea de către universități a standardelor impuse prin procesul de la Bologna, dacă se elimină acest aviz al Ministerului Educației.

DI. Gabriel Friptu a precizat că avizul pe care beneficiarii trebuie să îl obțină de la Ministerul Educației, Cercetării și Inovării se referă la documentația tehnică pentru realizarea construcțiilor și nu la forma de organizare sau desfășurare a activității ca atare. De exemplu, pentru școli se solicită acest aviz pentru a se asigura că școala nu urmează a fi finanțată dintr-un program al Ministerului Educației, Cercetării și Inovării, pentru a se evita dubla finanțare sau lucrarea nu a beneficiat deja de o finanțare din fonduri publice.

Domnul Secretar de Stat Răzvan Murgeanu a precizat că acest amendament scurtează termenele întrucât universitățile de stat solicitau acest aviz Ministerului Educației și primeau răspuns după 30 zile, ceea ce crea o întârziere în depunerea proiectului.

D-na Mirela Dârstaru – reprezentant împuternicit al Ministerul Educației și Cercetării, a specificat că nu este nici o problemă prin introducerea acestui amendament în criteriile de eligibilitate, autonomia universitară cuprinzând tot ce înseamnă structura organizatorică și alegerea investițiilor. Acest aviz al ministerului nu afectează structurarea organizării universităților. De asemenea, modificarea acestui criteriu nu afectează aplicarea Cartei de la Bologna.

DI. Bougas a precizat că probabil că nu sunt multe proiecte afectate de acest criteriu, astfel încât este suficient timp pentru a se verifica dacă există obligații pentru guvernul român de a respecta prevederile procesului de la Bologna și Praga, unde se prevede o listă de indicatori privind calitatea actului de învățământ superior. Dacă există astfel de obligații, poziția Ministerului Educației nu este relevantă, iar indicatorii respectivi trebuie respectați. Dacă nu există astfel de obligații, atunci se poate acorda autonomie totală universităților în acest sens, dar se vor suporta consecințele acestei decizii. În final, DI Bougas a recomandat adoptarea modificării, sub rezerva verificării obligațiilor care există în acest sens și a instituției care este responsabilă pentru asigurarea respectării acestor obligații.

Domnul Secretar de Stat Răzvan Murgeanu a supus la vot acest amendament cu mențiunea ca dl. Bougas să verifice directiva și să fie corelată cu legea.

S-a aprobat completarea criteriului de eligibilitate cu unanimitate de voturi.

4. Informare privind revizuirea indicatorilor Programului Operațional Regional

DI. director general Gabriel Friptu a precizat că această informare a fost prezentată odată cu documentele din procedura scrisă, despre care s-a vorbit. Totodată a specificat că va avea loc o consultare cu reprezentanții Autorității de Coordonare a Instrumentelor Structurale și ai Comisiei Europene pe formularea finală a indicatorilor.

5. Informare privind implementarea Planului Anual de Evaluare a POR

D-na Pompilia Idu, șef birou Monitorizare și Evaluare Programe, a prezentat stadiul implementării Planului Anual de Evaluare a Programului Operațional Regional pentru 2009 (PAE).

A informat membrii CMPOR asupra faptului că sunt în curs de derulare 2 proiecte de evaluare: unul de tip strategic, prin care se realizează evaluarea intermediară a POR pe perioada 1.01.2007 – 30.06.2009, iar cel de al doilea proiect vizează evaluarea ad-hoc a domeniului de intervenție 4.2 *”Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea acestora pentru noi activități”*. Această evaluare nu a fost inclusă în Planul Anual de Evaluare, dar este în conformitate cu regulamentele europene care prevăd că o evaluare poate avea loc atunci când managementul POR constată unele probleme care pot împiedica atingerea obiectivelor programului.

Obiectivul proiectului privind evaluarea intermediară a POR este de a contribui la implementarea cu succes a Programului Operațional Regional, prin evaluarea progresului și a performanțelor înregistrate în gestionarea acestuia în perioada 1 ianuarie 2007 - 30 iunie 2009. Proiectul se va desfășura în perioada aprilie-octombrie 2009 și va avea ca rezultat final Raportul de evaluare a POR pe perioada 1.01.2007-30.06.2009 care va include concluzii și recomandări pentru managementul și implementarea POR.

Concluziile Raportului final de evaluare vor fi prezentate în următoarea întâlnire a CM POR.

Evaluarea ad hoc a domeniului de intervenție 4.2 *”Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea acestora pentru noi activități”*, s-a desfășurat în perioada februarie - aprilie 2009 și a avut ca obiectiv analizarea cauzelor pentru care nu a fost depusă nicio aplicație ca răspuns la cererea de proiecte și formularea recomandărilor în scopul absorbției fondurilor.

Studiul a cuprins toate regiunile țării și a avut următoarele grupuri țintă la nivel regional: Agențiile pentru Dezvoltare Regională (ADR), Agențiile Regionale pentru Protecția Mediului (ARPM) și autoritățile publice locale (APL) în calitate de potențiali beneficiari ai finanțării. Evaluarea a demonstrat că activitățile finanțate prin intermediul acestui domeniu de intervenție își păstrează în continuare relevanța. Principalele dificultăți întâmpinate din punct de vedere al condițiilor finanțării prin

domeniul de intervenție 4.2, au fost: lipsa dreptului de proprietate al autorităților locale asupra siturilor industriale poluate, asigurarea unei cofinanțări de 50% pentru faza B a proiectului și lipsa fondurilor pentru finanțarea studiilor de fezabilitate și a altor documente necesare pentru reabilitarea siturilor industriale poluate.

Concluziile evaluării ad-hoc a domeniului major de intervenție vor fi integrate în evaluarea intermediară prin care se vor face recomandări în sensul corelării rezultatelor înregistrate din analiza celorlalte domenii de intervenție ale POR.

DI. Bougas a salutat inițiativa demarării evaluării programului, care este în conformitate cu regulamentele comunitare în vigoare, însă a atras atenția că nu va fi ușor de realizat, ținând cont de gradul de implementării POR.

Reprezentatul DG Regio a precizat că valoarea adăugată a evaluării care urmează a fi realizată va depinde de câteva aspecte importante:

- primul dintre acestea se referă la **înțelegerea clară a impactului pe care actuala criză financiară și economică îl va avea asupra strategiei și implementării programului**. În acest sens, trebuie avut în vedere că la momentul elaborării și negocierii programului, România înregistra o rată de creștere economică de circa 8%, bugetul de stat dispunea de tot mai multe resurse, iar investițiile străine directe erau semnificative, astfel încât acest program avea o abordare complementară. În prezent, ne aflăm într-un cu totul alt context economic, iar cheia succesului programului constă în înțelegerea impactului acestui nou context financiar și economic asupra strategiei și implementării programului.
- în al doilea rând, în ceea ce privește performanța și eficiența programului, dl Bougas a precizat că **va trebui să ne raportăm mai puțin la atingerea obiectivelor inițiale ale programului, cât mai ales la ceea ce se întâmplă cu structura programului**. În această direcție, **evaluatorii vor trebui să arate AM POR, ADR -urilor și beneficiarilor dacă mecanismul elaborat este optim pentru implementarea programului. Această evaluare poate fi considerată mai mult o evaluare instituțională, decât de una strategică**.

Atunci când evaluarea va ajunge la nivelul proiectelor, dl. Bougas consideră că analiza eficienței acestora va trebui să țină cont de câteva elemente.

Astfel, pentru unele categorii de proiecte similare, și în special pentru cele mai importante pentru program, **trebuie urmărit costul per unitate**, respectiv dacă o localitate cheltuiește aproximativ aceeași sumă de bani pentru implementarea unui proiect similar cu cele implementate în alte localități. Desigur, în realizarea acestui tip de analiză trebuie luate în calcul diferențele dintre localități, acestea având condiții și nevoi diferite.

În al doilea rând, **trebuie analizate tipurile de cheltuieli care se vor plăti pe cele trei scheme de ajutor de stat**, având în vedere posibilele efecte de tip „deadweight”, pe de o parte și că se vor înregistra și amânări sau renunțări la

finanțare, pe de altă parte. Totodată, evaluarea va trebui să răspundă și unor întrebări specifice, cum ar fi de exemplu situația siturilor industriale poluate, despre care reprezentantul DG Regio este convins că MDRL, Ministerul Mediului și chiar autoritățile locale știu mai mult decât vor putea afla evaluatorii.

De asemenea, DI Bougas a reamintit că România (ACIS) va trebui să transmită anul viitor Comisiei Europene un **raport strategic conform prevederilor articolului 29 din Regulamentul General 1083/ 2006**, aspect care ar trebui luat în seamă în evaluarea care va fi realizată asupra programului.

Reprezentantul CE a specificat că pentru a obține o evaluare globală a programului, **analiza trebuie să ia în calcul și factorii externi care pot influența performanța programului**. În acest sens, evaluarea trebuie să arate care sunt cei mai importanți factori externi și modul în care impactul lor negativ asupra implementării programului poate fi redus.

Alte aspecte care trebuie luate în calcul în procesul de evaluare sunt complexitatea cadrului legislativ existent și **analiza posibilităților de simplificare** a acestuia, dar și **inovarea strategică**. În acest din urmă caz, DI Bougas a amintit politica polilor de creștere și a polilor de dezvoltare, precizând că inovarea și integrarea comportă unele costuri și presupun un grad ceva mai ridicat de complexitate, astfel încât evaluarea acestor politici trebuie să țină cont de aceste aspecte specifice.

În final, DI Bougas a precizat că **întrebarea majoră la care trebuie să răspundă evaluarea este dacă putem avea strategii regionale pentru regiunile României, într-un singur program**, având în vedere că acestea au aceleași tipuri de probleme. Personal, DI Bougas și-a exprimat îndoiala în acest sens, precizând însă că răspunsul la această întrebare va reprezenta valoarea adăugată a evaluării POR.

DI Bougas a solicitat reprezentanților ACIS să coordoneze procesul de evaluare a POR, precum și a celorlalte Programe Operaționale.

6. Stadiul activităților desfășurate conform Planului de Comunicare al Programului Operațional Regional

DI. director general Gabriel Friptu a precizat că bugetul alocat prin program pentru activitățile de comunicare este de aproximativ 21 mil. Euro. Activități derulate în anul 2008 au fost, în general, evenimente de promovare desfășurate la nivel regional, respectiv:

- 8 sesiuni de informare pentru jurnaliști (București, Cluj, Pitești, Craiova, Iași, Târgu Mureș, Timișoara, Galați), la care au participat 186 jurnaliști, 81 de articole și interviuri;
- 8 întâlniri cu potențialii beneficiari (Baia Mare, Timișoara, Târgu Mureș, Ploiești, Râmnicu Vâlcea, Bacău, Buzău, București), la care au participat 444 persoane;

- Conferința de prezentare a Raportului Anual de Implementare, la care a participat 112 persoane;
- Conferința de lansare a domeniului 5.3., Valorificarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare pentru creșterea atractivității regiunilor României ca destinații turistice (Cluj).

De asemenea, au fost publicate materiale informative, precum: Broșura „Raportul anual de implementare” - în română și engleză, Ghidurile solicitantului, Broșura „Regio pe înțelesul tuturor”, s-au reeditat broșurile pentru ONG - uri și IMM - uri.

Site-ul programului a fost actualizat și cuprinde inclusiv lista actualizată a contractelor semnate. S-au desfășurat campanii de promovare în presa scrisă, a fost popularizat sloganul „*Dă un impuls dezvoltării*”, au avut loc 57 de difuzări ale acestei machete, au fost scrise articole de specialitate, s-a realizat un banner al programului. Au fost aproape 12 milioane de afișări a banner-elor pe site-uri cu profil economic și de știri, precum Ziarul financiar, Money Channel. Programul a propus și a avut la dispoziție experți pentru realizarea unui sondaj de opinie la nivel național care a măsurat impactul de informare și publicitate a programului în 2008. Astfel 30% dintre cei intervievați se consideră foarte bine și destul de bine informați, iar 58% dintre respondenți au vizitat site-ul www.inforegio.ro.

Plățile efectuate pentru aceste activități au fost de 660.860 euro.

DI. Friptu a precizat că activitățile prevăzute pentru anul 2009 includ: organizarea evenimentelor de promovare, întâlniri ale rețelei de comunicatori REGIO, tipărirea materialelor informative și de promovare, dezvoltarea web site-ului inforegio.ro, campanii media de promovare (presa scrisă, TV, radio, internet), campanii outdoor (panotaj).

D-na Aura Răducu a apreciat activitățile desfășurate conform Planului de Comunicare ca fiind foarte bune pentru asigurarea transparenței implementării programului și a recomandat ca pe site să se găsească atât lista beneficiarilor cât și schema ajutoarelor de stat. De asemenea, a propus ca pe site-ul MDRL să existe mai multe informații actuale și în limba engleză.

DI. Bougas a specificat că experiența AMPOR privind planul de comunicare poate constitui un exemplu de bună practică pentru celelalte autorități de management. Totuși, reprezentantul european a atras atenția asupra dificultăților pe care le au potențialii beneficiari din afara țării, atunci când vor să afle cui trebuie să se adreseze pentru a afla detalii despre program. Pentru a elimina aceste dificultăți, DI Bougas a sugerat AM POR ca pe varianta în limba engleză a site-ului [Inforegio](http://inforegio.ro) să existe o secțiune în care să fie prezentate datele de contact ale persoanelor de la care s-ar putea obține informații suplimentare asupra diferitelor domenii sau aspecte ale programelor. Această modificare ar fi binevenită, ținând cont de faptul că evaluatorii Comisiei Europene au constatat, în urma evaluării realizate asupra capacității administrative la nivelul autorităților locale, că există o problemă din punct

de vedere al capacității acestora de a da informații asupra proiectelor derulate de fiecare localitate.

DI. Marcel Borodi, reprezentantul mediului de afaceri din Regiunea Nord-Vest, a propus înființarea unui „call center” unic pentru ca toți cei care accesează programele regionale, să primească un răspuns personalizat, precum și extinderea comunicării între autorități și solicitant printr-un management al cauzisticii care să permită solicitarea și primirea electronică a informațiilor în timp real.

DI. Gabriel Friptu a precizat că, adițional informațiilor de pe site-ului programului, există încă un nivel de informație mult mai activ pe site-ul Organismului Intermediar, dar că această propunere va fi studiată.

DI. Secretar de Stat Răzvan Murgeanu a specificat că pentru promovarea programului se au în vedere emisiuni interactive complexe care să capteze atenția și nu doar spoturi publicitare. Totodată a menționat că au fost publicate FIDIC-urile, care vor fi transmise tuturor administrațiilor locale.

Stabilirea datei următoarei ședințe a CM POR

Reprezentantul european, dl. Bougas a precizat că dacă se dorește luarea unor măsuri corective care să ducă la creșterea valorii cererilor de rambursare la nivelul programului, atunci este de preferat ca următoarea ședință a CM POR să fie organizată cât mai curând posibil. Ca urmare, a recomandat ca următoarea ședință a CM POR să aibă loc la sfârșitul lunii septembrie, cel mai târziu în primele zile ale lunii octombrie.

DI Bougas a mai recomandat AM POR ca în agenda următoarei ședințe a CM POR să existe un punct în care regiunile rămase în urmă din punct de vedere al numărului de proiecte, contracte și cereri de rambursare, să prezinte progresele realizate și măsurile luate în acest sens. De asemenea, DI Bougas a mai recomandat ca la următoarea ședință să aibă loc și o discuție asupra rezultatelor care vor exista până la acea dată asupra evaluării programului.

Următoarea ședință a CMPOR va avea loc în luna septembrie 2009 - începutul lunii octombrie.

Diverse

DI. director general Gabriel Friptu a prezentat o informare privind situația cererilor de finanțare depuse în cadrul domeniului major de intervenție 5.2 privind modernizarea infrastructurii turistice.

În cadrul acestui domeniu de intervenție se pot fi finanța proiecte care vizează următoarele tipuri de operațiuni:

- amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic,

- valorificarea potențialului turistic montan,
- dezvoltarea turismului balnear,
- reabilitarea, modernizarea și extinderea structurilor de cazare precum și a utilităților aferente
- crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente.

Analiza raportărilor săptămânale și lunare pe ansamblul POR și pe regiuni de dezvoltare, au evidențiat preponderența proiectelor de reabilitare a structurilor de cazare, depuse pentru finanțare din POR.

În condițiile depunerii unui mare număr de proiecte de reabilitare a structurilor de cazare, AM POR a decis să evalueze gradul de îndeplinire a obiectivelor acestui domeniu de intervenție prin proiectele deja depuse, pentru a nu risca nerealizarea indicatorilor de program. De aceea, a fost necesară suspendarea depunerii cererilor de proiecte pentru domeniul major de intervenție 5.2, în toate cele opt regiuni de dezvoltare.

La momentul suspendării depunerii de proiecte pentru finanțare din domeniul de intervenție 5.2, situația se prezenta astfel:

- **144** cereri de finanțare depuse pentru acest domeniu major de intervenție;
- **106 proiecte** (reprezentând 74% din totalul cererilor de finanțare) se încadrează în operațiunea de modernizare și extindere a structurilor de cazare precum și a utilităților conexe.
- **38 proiecte** (reprezentând un procent de 26% din totalul cererilor de finanțare) vizează celelalte operațiuni ale domeniului major de intervenție 5.2.

În prezent, sunt deja în proces avansat de evaluare 71 proiecte (în valoare totală de 1.094.009.008 lei; suma solicitată fiind de 571.861.793 lei). Au fost contractate 2 proiecte, în valoare totală de 33,66 milioane lei, suma solicitată fiind 11,9 milioane lei.

Autoritatea de Management pentru POR a identificat 3 opțiuni privind relansarea depunerii de proiecte pentru finanțare din acest domeniu de intervenție, respectiv:

1. Eliminarea operațiunii de reabilitare, modernizare și extinderea structurilor de cazare, precum și a utilităților aferente și relansarea cererii de proiecte numai pentru următoarele operațiuni:

- amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic;
- valorificarea potențialului turistic montan;
- dezvoltarea turismului balnear;
- crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente.

2. Eliminarea operațiunii de reabilitare, modernizare și extinderea structurilor de cazare, precum și a utilităților aferente și implementarea operațiunilor aferente domeniului major de intervenție 5.2 numai în stațiuni turistice, definite

în conformitate cu Anexa 5 din Hotărârea de Guvern nr. 852/2008). Astfel, cererea de proiecte ar putea fi lansată pentru operațiunile:

- amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic
- valorificarea potențialului turistic montan prin construirea infrastructurii necesare
- dezvoltarea turismului balnear
- crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente

3. Implementarea unui portofoliu de proiecte, propus de Ministerul Turismului.

DI. Ciprian Alic - Director General, Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, a propus organizarea unor consultări între instituția pe care o reprezintă și AMPOR pentru clarificarea unor aspecte de suprapunere a celor 2 programe: PANDR și POR, astfel încât să se evite aglomerarea de pensiuni.

DI Bougas a precizat că fondurile alocate pentru activitățile turistice de cazare și agrement sunt foarte reduse și de aceea este nevoie de o selecție mai riguroasă a proiectelor.

Referitor la cele trei alternative propuse de AMPOR, dl Bougas a considerat că nu se poate lua în considerare cea de-a treia variantă (respectiv *Implementarea unui portofoliu de proiecte, propus de Ministerul Turismului*), întrucât în opinia sa, alegerea acestei variante ar crea dificultăți similare celor existente în cazul listei spitalelor, propuse de Ministerul Sănătății, unde modificările frecvente ale priorităților ministerului, împiedică implementarea proiectului.

În privința celorlalte două alternative, dl Bougas a cerut asigurări din partea AMPOR că nu se vor lansa alte dezbateri interminabile asupra planurilor turistice integrate, pierzându-se astfel încă un an de implementare. În cazul în care AMPOR garantează acest lucru, există două alternative; prima se referă la concentrarea pe finanțarea hotelurilor, iar cea de-a doua la eliminarea finanțării acestora. Totuși, trebuie să se aibă în vedere faptul că turiștii vor fi atrași numai dacă vor exista hoteluri primitoare, dar și dotările pentru agrement sau tratament balnear.

Ca urmare, dl Bougas a recomandat găsirea unei soluții intermediare între cele două propuneri ale AM POR rămase în discuție, respectiv concentrarea finanțărilor pe îmbunătățirea diferitelor infrastructuri de agrement, în funcție de contextul local, dar și acordarea posibilității finanțării unor proiecte de îmbunătățire a structurilor de cazare, dar doar a celor cu capacități reduse de cazare. Dl Bougas a justificat această opțiune prin faptul că marile hoteluri dispun de oportunități mai mari de găsire a surselor financiare pentru modernizare, comparativ cu structurile de cazare de mici dimensiuni, considerând totodată că alegerea uneia dintre cele două opțiuni prezentate de AM POR, nu este viabilă din punct de vedere strategic.

D-na Carmen Alexandrescu, reprezentant împuternicit de CJ Vâlcea, a menționat că întârzierea relansării domeniului 5.2 privind modernizarea infrastructurii turistice duce la expirarea termenului de 2 ani de zile a valabilității studiilor de fezabilitate POR, finanțate atât de autoritățile locale cât și de MDRL prin HG nr. 811/ 2006.

DI. Gabriel Friptu a precizat că termenul de valabilitate a studiilor de fezabilitate de 2 ani nu este prevăzut într-un document oficial, iar pe perioada suspendării depunerii de proiecte se suspendă și termenul de valabilitate al studiilor de fezabilitate, obligatorie fiind actualizarea devizului atunci când este cazul. Această informație va fi transmisă tuturor beneficiarilor. Totodată a menționat că până în acest moment nu există nici o solicitare oficială depusă la Ministerul Sănătății pentru acordarea statutului de stațiune balneo din partea nici unei autorități publice locale.

Concluziile ședinței CMPOR:

- A fost aprobat Raportul Anual de Implementare al Programului Operațional Regional pentru anul 2008.
- S-a aprobat modificarea criteriilor de eligibilitate și selecție pentru axa prioritară 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli de creștere urbană”.
- S-a aprobat modificarea criteriilor de eligibilitate și selecție pentru axa prioritară 3 „Îmbunătățirea infrastructurii sociale” – Domeniul major de intervenție 3.4: „Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă”.
- S-a aprobat ajustarea/ adaptarea axei prioritare 1 a POR „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere”.
- S-a aprobat revizuirea/ actualizarea indicatorilor de program pe axe prioritare ale POR.
- S-a aprobat reformularea criteriului de eligibilitate a proiectelor referitor la datoriile beneficiarilor la bugetul central și bugetele locale.
- S-a aprobat completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului de Monitorizare al Programul Operațional Regional 2007 – 2013, în legătură cu procedura scrisă de luare a hotărârilor.
- Următoarea ședință a CMPOR va avea loc în septembrie 2009.

**Președintele
Comitetului de Monitorizare a Programului Operațional Regional**

Vasile BLAGA

Ministrul Dezvoltării Regionale și Locuinței